

Rapport

Dnr 00391-2019

Risk- och sårbarhetsanalys inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap¹

(1) Beskrivning av Region Norrbotten och dess ansvarsområde

Region Norrbottens ansvar för krisberedskap

Region Norrbotten ansvarar för samhällsviktig verksamhet i form av hälso- och sjukvård samt folktandvård i länet, sjuktransport och för vård under alla typer av sjuktransport. Sjuktransport från fartyg är Sjöfartsverkets ansvar, men vården under transport är Region Norrbottens ansvar. Region Norrbotten har även verksamhet inom kultur, utbildning och regional utveckling.

Region Norrbotten har verksamhet i alla länets kommuner. I fem kommuner finns sjukhus. Närsjukvård och Folktandvård finns i alla kommuner. Ambulansstationer finns på sjukhusorterna samt på ett antal hälsocentraler.

Vid en extraordinär händelse har Region Norrbottens regionala krisledning ett övergripande ansvar att samordna Region Norrbottens totala resurser och vid behov tillföra ytterligare resurser. Det kan ske via kontakt med närliggande regioner samt organisationer och myndigheter på regional och nationell nivå. På lokal nivå sker samverkan och samordning med andra lokala aktörer via sjukvårdsledaren på berört sjukhus.

Regionstyrelsen fungerar som krisledningsnämnd vilken vid behov fullgör uppgifter under extraordinära (EH) händelser.

Region Norrbotten har ett särskilt ansvar för de nationella samverkansområdena **Skydd, undsättning och vård (SUV)** samt **Farliga ämnen (FÄ)**.

Styrdokument

Följande lagar och föreskrifter är exempel på styrande dokument för Region Norrbottens krisberedskap:

- Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.
- Lag (2017:30) om hälso- och sjukvård.
- SOSFS 2013:22 Katastrofmedicinsk beredskap.
- Regional beredskapsplan för Region Norrbotten.

---

¹ Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

(2) Beskrivning av arbetsprocess och metod

Genomförda risk- och sårbarhetsanalyser

Höga flöden/dammhaveri

Omfattande elbortfall

Pandemi

Avbrott i fjärrvärme

Avbrott i elektroniska kommunikationer

Störning i dricksvattenförsörjning

Masskadehändelse med inslag av farliga ämnen

Primärvårdens roll vid masskadehändelse

De metodverktyg och vägledningar som använts är bl a IBERO, utvecklat av Länsstyrelsen i Stockholms län, föreskrift MSBFS 2015:4 samt vägledning framtagen av länsstyrelsen i Norrbotten.

Primärvårdens roll vid masskadehändelse

Region Norrbotten har 30 hälsocentraler i länet. Ett antal av dessa är utrustade med reservkraft. Vissa hälsocentraler har tillgång till observationsplatser liksom tillgång till basal röntgenverksamhet. Åtta av hälsocentralerna har egen ambulansstation. Det finns ett fåtal privata hälsocentraler, med ett par undantag belägna i tätorterna vid kusten.

Vid en masskadehändelse i tätort (med sjukhus) kan närliggande hälsocentraler avlasta sjukhuset med ex vis mottagande av gröna patienter, med lättare behov av vård.

Vid en masskadehändelse i tätort utan sjukhus eller utanför tätort, kan avstånd till sjukhus vara upp till ca 25 mil. I en sådan situation kan transportbehovet bli stort, beroende på skadeutfall, och mycket svårt att tillgodose. Närmaste hälsocentral kan i ett sådant läge, beroende på avståndet till skadepå plats, initialt få ansvaret att ta emot även svårare skadade.

Sjöfartsverket har bedrivit ett projekt (SamSAR) som syftar till ett effektivare och mer samordnat omhändertagande i oländig miljö, långt från hälso- och sjukvård. Region Norrbotten deltar i projektet som beräknas vara avslutat under 2019.

(3) Identifierad samhällsviktig verksamhet inom Region Norrbottens ansvarsområde

Det finns fem sjukhus och 30 regiondrivna hälsocentraler i Norrbotten. Ambulansverksamhet finns i hela länet.

- Kalix sjukhus har ett 40-tal vårdplatser. Sjukhuset har bl a akutmottagning samt viss planerad kirurgi, diagnostik, internmedicinsk verksamhet, rehabiliteringsverksamhet samt dialysverksamhet.
- Kiruna sjukhus har ett 20-tal vårdplatser. Sjukhuset har bl a akutmottagning samt viss planerad kirurgi, diagnostik, internmedicinsk verksamhet, rehabiliteringsverksamhet samt dialysverksamhet.
- Gällivare sjukhus är ett förstärkt länsdelssjukhus med ett 100-tal vårdplatser. Sjukhuset är centrum för ortopedisk verksamhet, vuxenpsykiatri, ögonsjukvård, öron/näsa/halssjukvård, akut kirurgi och gynekologisk slutenvård i malmfälten. Sjukhuset har även verksamhet inom områdena kirurgi, internmedicin, rehabilitering och diagnostik samt dialysverksamhet.
- Piteå älvuds sjukhus har ett 100-tal vårdplatser och är länsdelssjukhus för södra Norrbotten. Piteå sjukhus utgör centrum för planerad ortopedi avseende höft- och knäledsoperationer för kustområdet. Sjukhuset bedriver även internmedicinsk verksamhet samt dialysverksamhet. I Piteå finns även Region Norrbottens rättspsykiatriska verksamhet med ett 50-tal vårdplatser.
- Sunderby sjukhus är länssjukhus med ca 300 vårdplatser. Sunderby sjukhus har en bred profil av specialiteter. Vid sjukhuset bedrivs såväl akut som planerad verksamhet inom befintliga specialistområden. Verksamheterna vid Sunderby sjukhus utgör även ett kompetenscentrum för länets hälso- och sjukvård.
- Primärvården har 30 hälsocentraler i länet och förstahandsansvaret att tillgodose länsbefolkningens behov av hälso- och sjukvård. Vissa hälsocentraler i glesbygd har tillgång till observationsplatser liksom tillgång till basal röntgenverksamhet. I uppdraget för vissa hälsocentraler ingår även att ansvara för driften av ambulansverksamheten i området. I länet finns även några privata hälsocentraler med samma beställning och uppdrag som de regiondrivna hälsocentralerna.
- Folktandvården finns i samtliga 14 kommuner och har ett 30-tal kliniker runt om i länet samt specialisttandvård med länsuppdrag i Luleå. Vidare finns i länet ca 40 privata tandläkare.
- Ambulanssjukvården i Norrbotten bemannar ett 20-tal ambulanser dygnet runt och ca åtta ambulanser vardagar under kontorstid. Samtliga ambulanser är en gemensam resurs som SOS Alarm kan använda över hela länet. En ambulanshelikopter finns stationerad i Gällivare och bemannas dygnet runt. Helikoptern används för insatser främst i fjällregionen och annan glesbygd samt för överflyttningstransporter mellan vårdinrättningar. Regionerna Norrbotten, Västerbotten, Jämtland Härjedalen samt Västernorrland har två ambulansflygplan som används för överflyttningstransporter både inom och utom länen. Flygplanen är stationerade i Umeå och i Luleå.

Krisorganisation

Region Norrbottens regionala krisledning finns på regionhuset i Luleå. Lokal krisledning finns på samtliga sjukhus och leds av Närsjukvårdschef som då innehar rollen som sjukvårdsledare. Vid ett katastrofläge förfogar Närsjukvårdschefen över samtliga Region Norrbottens resurser inom närsjukvårdsområdet. Region Norrbottens tjänsteman i beredskap (TiB) nås dygnet runt via SOS Alarm eller Region Norrbottens växel (öppen dygnet runt).

(4) Identifierade kritiska beroenden för Region Norrbottens samhällsviktiga verksamhet

Sårbarheter och kritiska beroenden

Sannolikheten för EH är generellt låg men får stora konsekvenser för Region Norrbotten. De konsekvenser som en EH leder till för Region Norrbotten är i de flesta fall bl a dessa:

- Brist på personal.
- Brist på försörjning av olika slag.
- Brist på transportresurser.
- Svårigheter att få information och att förmedla information.
- Vid brand på sjukvårdsinrättning kan brist på lokaler och medicinsk utrustning uppstå.

För att hantera följderna av en EH är Region Norrbotten beroende av att så många som möjligt av personalen finns på plats och att tillgången till förnödenheter, sjukvårdsmaterial, läkemedel m m är så god som möjligt.

En masskadehändelse, särskilt på avlägsna platser, kan få stora konsekvenser för sjukvården. I glesbygd kan det vara svårt att nå fram till skadeplats och avstånd till vårdinrättning kan vara stort.

Information och kommunikation internt och externt är helt beroende av att IT-systemen fungerar. Region Norrbotten är bl a beroende av att få försörjning av olika slag i tillräcklig mängd, i stort sett alla beställningar av varor och tjänster sker via IT. En EH kan leda till att informationssäkerheten blir sämre, planerad verksamhet ställs in, löner kan inte betalas ut och fakturahanteringen slås ut.

Vid en brand på sjukhus eller ex vis ett dammbrott kan utrymning av hela eller delar av verksamheten krävas. Det ställer krav på alternativa lokaler.

Exempel på resurser som Region Norrbotten kan disponera för att hantera en EH

Behovet av transportresurser kan bli stort vid en EH, t ex vid en utrymning av ett sjukhus. Brist på personal, lokaler och försörjning av olika slag kan också uppstå.

Region Norrbottens egna resurser

Exempel på egna resurser

Personal

Transporter:

- Länstrafiken
- Ambulanser
- Leasingbilar

Försörjning:

- Förråd med läkemedel, textilier, engångsmaterial, medicinsk utrustning m m
- Reservkraft
- Reservvatten
- Reservvärme

Lokaler:

- Finns i viss mån på de mindre sjukhusen i länet

Kommunikation:

- Rakel

Externa resurser

Exempel på externa resurser

Transporter:

- Statens Järnvägar
- Scandinavian Air Ambulance
- Buss- och taxibolag
- Hyrbils/leasingbilsföretag

Försörjning:

- Värmepannor för dockning
- Vatten (t ex via tankbilar från kommuner)

Kommunikation:

- FTN (Försvarets telenät)

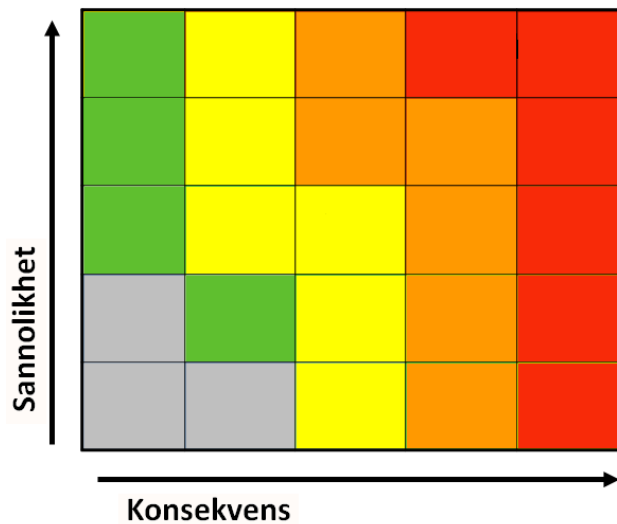
(5) Identifierade och analyserade risker för Region Norrbottens ansvarsområde

Översikt av hot och risker

Exempel på hot och risker som kan beröra Region Norrbotten direkt eller indirekt:

Brist på personal	
Brist på försörjning av olika slag, t ex sjukvårdsmtrl, läkemedel, drivmedel, livsmedel, textilier m m	
Olyckor inom den tunga industrin, t ex gruv-, stål- och pappersmassaindustri.	
Olyckor vid person- och godstransporter, t ex flyg- buss- tåg och lastbilstrafik (en stor del av godstransporterna i länet består av ”farligt gods”, t ex syror, ammoniak, oljeprodukter, starka baser m m).	
Det kalla klimatet medför att beroendet av energi i olika former är stort, t ex elektricitet, olja och fjärrvärme.	
Ett dammbrott i Luleälven medför katastrofala och svåröverskådliga konsekvenser för både länet och hela landet.	

IT-relaterade hot såsom omfattande avbrott i kommunikationsnät och sammanbrott i det finansiella systemet.	■
Omfattande smittspridning/pandemi.	■
Naturhändelser, ex vis stora nederbörds mängder i kombination med hård vind och kyla.	■
Olycka/katastrof utomlands där många svenskar berörs.	■
Social oro	■
Olyckor med farliga ämnen i eller utanför länet.	■
Sabotage, terrordåd eller krig.	■
Brand	■

(6) Bedömning av Region Norrbottens generella krisberedskap enligt indikatorer som framgår av bilaga

Se bilaga 1

(7) Beskrivning av identifierade sårbarheter och brister i krisberedskap inom Region Norrbotten och dess ansvarsområde

Om brist på personal uppstår vid en extraordinär händelse kan det leda till ett ansträngt läge.

Även försörjningen av material till verksamheten är en identifierad sårbarhet. Denna måste fungera i alla lägen. Om brist på ex vis sjukvårdsmaterial, läkemedel, livsmedel, drivmedel m m uppstår kan stora störningar i verksamheten bli följden.

(8) Behov av åtgärder med anledning av risk- och sårbarhetsanalysens resultat

- Lägesbild
- ett arbete med uppdatering av regional samt lokala ledningsplatser pågår.
- Informationssäkerhet
- ett internt projekt avseende åtgärdande av brister inom området inleds under 2019.
- Uppdaterade/skyddade/alternativa ledningsplatser
- ett arbete med uppdatering av regional samt lokala ledningsplatser pågår.
- Materialförsörjning
- ett internt projekt med målet att minska sårbarheten påbörjas under 2019.